

SEKSUALNOŚĆ MUŻULMANEK – OD TEORII DO PRAKTYKI

Katarzyna Sanocka, saxumi@vp.pl
 Uniwersytet Wrocławski
 Pl. Uniwersytecki 1, 50-137 Wrocław

ABSTRAKT

Celem niniejszego artykułu jest ukazanie sposobu rozumienia seksualności w świecie islamu ze szczególnym uwzględnieniem pozycji kobiet. Przedstawienie tej problematyki jest zadaniem trudnym, ponieważ ze względu na specyfikę zagadnienia brakuje badań na ten temat. Posiłkowałam się literaturą dotyczącą obyczajowości Muzułmanów, jak również informacjami zawartymi w Internecie. Dodatkowo, socjolog jako badacz powinien charakteryzować się obiektywnością, jednakże opisując inną kulturę trudno o całkowity relatywizm, stąd zadanie przed jakim stanęłam nie należało do łatwych.

Słowa kluczowe: seksualność, islam, seksualne tabu, doniesienia medialne, „zbrodnie honorowe”, rewolucja seksualna, różnice kulturowe

Sexuality of Muslim women - from theory to practice**ABSTRACT**

The purpose of this article is to show the way of understanding sexuality in the Muslim world with special emphasis on the position of women. Presentation of the problem is a difficult task, because due to the specific issues of missing studies on this topic. However I used literature concerning customs of Muslims, as well as the information contained in the web. In addition, a sociologist as a researcher should have objectivity, however, describing another culture, it is difficult to complete relativism here before which stood the task was not an easy one.

Key words: sexuality, islam, sexual taboos, media reports, “honor crimes”, the sexual revolution, cultural differences

WSTĘP

Z powodu nasilonej emigracji Muzułmanów coraz częściej możemy mieć do czynienia z ich obyczajami. Mass media dostarczają licznych opowieści na temat niższości kobiet w tej kulturze. Jak jednak ten problem funkcjonuje w obszarze seksualności wyznawców islamu?

Problematyka seksualności obejmuje zagadnienia związane z życiem seksualno-uczuciowym oraz relacjami partnerskimi¹. Obecnie w państwach zachodnich coraz bardziej upowszechnia się hedonistyczne podejście do tej sfery życia. Islam natomiast ukazuje seks jako spełnienie obowiązków małżeńskich, a orgazm jest uznawany za namiastkę rajskiej rozkoszy². W kulturze tej obserwujemy odwołanie do tradycyjnego rozumienia pojęcia seksualności, jako największego daru, który możemy ofiarować drugiemu człowiekowi.

W religii Muzułmanów seks przedstawiany jest jako coś pozytywnego, o czym świadczyć może chociażby bogata sztuka erotyczna. Jednak normy dotyczące sztuki miłosnej są bardzo rygorystyczne. Jak to jednak wygląda w praktyce? W artykule chciałabym opisać normy seksualne obowiązujące w islamie oraz podjąć próbę ich analizy.

WPLYW RELIGII NA ZACHOWANIA SEKSUALNE MUŻULMANEK

Islam jest drugą co do wielkości religią na świecie. Słowo „islam” oznacza poddanie się Allahowi. To religia stworzona przez proroka Mahometa, któremu według wierzeń objawił się bóg, przedstawiając zasady postępowania, jakimi powinni kierować się Muzułmanie. Zostały one spisane w Koranie – świętej księdze islamu.

Prawa jakie obowiązują obecnie, również te dotyczące seksualności Muzułmanek, nie są tożsame z tymi, które były aktualne u początku powstania wielkiej religii. Mahomet uważał, że kobiety powinny decydować o wyborze małżonka oraz że mają prawo do wszczęcia postępowania rozwodowego, jednak jego następcy nie przestrzegali jego zaleceń i wprowadzali coraz bardziej restrykcyjne przepisy dotyczące zachowania kobiet³.

1 Z. Lew-Starowicz, *Wyzwania seksuologii*, [w:] Tenże (red.), *Seksuualność człowieka w ujęciu wieloaspektowym*, Warszawa 2009, s. 9.

2 Tamże, s. 11-12.

3 D. J. Curran, C. M. Renzetti, *Kobiety, mężczyźni i społeczeństwo*, Warszawa 2005, s. 489.

Co więcej, drastyczne informacje na temat przemocy seksualnej wobec kobiet w świecie islamu nie należą do rzadkości. Kobieta często jest narzędziem zachcianek męża. Przyczyną tego jest brak edukacji seksualnej oraz ukształtowana przez obyczaj, niższa pozycja społeczna kobiety. W niektórych krajach cudzołóstwo karze się ukamienowaniem, jednak częściej karą jest chłosta – pięćdziesiąt lub osiemdziesiąt batów⁴. Za przykład może posłużyć tu zbrodnia dokonana w 2004 r., na trzynastoletniej dziewczynce, która utrzymywała stosunki kazirodcze ze swoim bratem; przy czym sam chłopiec został skazany tylko na karę chłosta. Często Muzułmanki są zmuszane do poślubienia gwałtciela, aby przeżyć⁵. Związane jest to z tzw. „zbrodnią honorową”, kiedy to stosunki przedślubne nie są tolerowane. Nie bez znaczenia pozostaje również rytuał zawierania małżeństwa. Partner jest zwykle wybierany przez rodzinę⁶. Islamskie kobiety boją się inicjacji seksualnej. Nie znają przyszłego męża, czują skrepowanie. Nie wytworzyły wcześniej intymnej więzi z partnerem. Liczba dziewczyn, które były przymuszane do zawarcia małżeństwa we Francji, sięga nawet siedemdziesięciu tysięcy, co nie pozostaje bez wpływu na ich życie seksualne i intymne relacje. Co więcej, ze względu na znaczącą rolę seksualności w kulturze islamu, biała dziewicza ma tu wymiar symboliczny i jest niezbędna do zawarcia małżeństwa. Znane są zakazy ćwiczeń gimnastycznych w obawie przed jej uszkodzeniem⁷. Świadczy to o fobicznym wręcz strachu niezamężnych kobiet przed utratą błony dziewiczej. Obecnie pojawiła się możliwość przywrócenia dziewictwa za pomocą zabiegu zwanego hymenoplastią. Może to świadczyć o podwójnej moralności lub być zwiastunem początku rewolucji seksualnej. Kobiety często dokonują plastyki krocza w celu zwiększenia doznań seksualnych swoich i partnera⁸. Co więcej, u Muzułmanek późno wykrywane są torbiele jajników, z powodu zakazu badania dziewczynek, które jeszcze nie współżyły⁹. Obawiają się one o uszkodzenie błony dziewiczej, ponieważ seks przedmałżeński karany jest w islamie nawet śmiercią.

Kalendarz organizuje życie seksualne Muzułmanów. Szczególnie korzystne jest współżycie w piątek (uważany za dzień święty)¹⁰. W czasie ramadanu seks zakazany jest do zachodu słońca. Podczas podróży do Mekki obowiązuje całkowita abstynencja, ponieważ ma to być czas całkowitego skupienia na bogu. Seks jest również zabroniony czterdzieści dni po porodzie oraz podczas miesiączki, chyba że nie dotyka się miejsc, które mają kontakt z krwią (np. poprzez zakrycie prześcieradłem ciała kobiety od pasa w dół). W islamie istnieją też seksualne tabu. Niedozwolony jest seks analny, ponieważ według Muzułmanów nie przynosi on kobiecie pełnej satysfakcji, jednak pieszczoty odbytu nie są zakazane. Nie toleruje się związków homoseksualnych, które są surowo karane, nawet poprzez ścięcie¹¹. Zdania Muzułmanów na temat seksu oralnego są podzielone. Zwykle jest on dozwolony, o ile jest traktowany jako gra wstępna. Onanizm jest zakazany, ale dopuszczalny jako przeciwdziałanie cudzołóstwu, wzajemna masturbacja nie jest jednak zabroniona¹². Pogląd ten zdaje się być absurdalny. Nonsensem jest tworzenie zakazu i natychmiastowe formułowanie reguł, jak go obejść.

Współżycie seksualne jest obowiązkiem i zarazem przyjemnością. Takim argumentem tłumaczy się stwierdzenie, iż w małżeństwie nie może dojść do gwałtu (nie można za to karać partnera), bo przecież seks jest nieodłącznym elementem małżeństwa¹³. Wydaje się to niedorzeczne na gruncie naszej kultury. Stosunek seksualny traktowany jest jak jałmużna¹⁴. Przed aktem należy wymówić słowa; „W Imię Allaha. O Allah, zachowaj nas od Szatana, i zachowaj Szatana od tego czym nas obdarzysz”¹⁵. Wierzy się, że poczęte w ten sposób dziecko znajdzie się poza zasięgiem zła. Akt seksualny jest całkowicie podporządkowany regułom religijnym.

Zasady regulują również sferę czystości. W przypadku penetracji, przed przystąpieniem do modlitwy należy umyć ciało. Muzułmanie mają także specyficzne obyczaje dotyczące zabiegów higienicznych, np. myją się w ciszy, lewą ręką¹⁶. Co więcej, religia islamska dostarcza reguł na temat relacji damsko-męskich w miejscach publicznych, np. małżonkowie nie mogą tam okazywać sobie uczuć poprzez całowanie się.

4 M. M. Dziekan, *Dzieje kultury arabskiej*, Warszawa 2005, s. 448.

5 S. Khan, *Imma, czyli o bezpieczeństwie muzułmanek w Indiach*, [w:] Ch. Ockrent (red.), *Czarna księga kobiet*, Warszawa 2007, s. 113.

6 A. Kian – Thiebaut, *Śmierć przez ukamienowanie – przypadek irański*, [w:] Tamże, s. 99.

7 A. Tyszczyńska, *Seks po islamu: prowokator i skandalistki*, <http://www.polityka.pl/swiat/obyczaje/1508972,1,seks-po-islamku.read>, 19.12.2010.

8 E. Banaszak, *Współżycie seksualne w świecie islamu*, [w:] Tejze, *Seksuologia polska, 1.1.*, Warszawa 2003, s. 37.

9 Tamże, s. 36.

10 Tamże, s. 36.

11 Tamże, s. 37.

12 *Seks w islamie*, <http://religiapokoju.blox.pl/2006/06/Seks-sex-w-islamie.html>, 20.12.2010.

13 *Mąż może zmuszać żonę do seksu. To nie gwałt*, <http://www.sfora.pl/Maz-moze-zmuszac-zone-do-seksu-To-nie-gwalt-a25195>, 20.12.2010.

14 M. Libaly, *The Muslim Family part 1, 2, 3*, <http://www.planetislam.com/kobiety/wspm.html>, 19.12.2010.

15 Tamże, 19.12.2010.

16 M. M. Dziekan, dz. cyt., s. 445.

W przypadku regulacji płodności akceptowany jest stosunek przerywany, jako metoda stosowana przez Mahometa oraz antykoncepcja w przypadku np. problemów zdrowotnych matki, lęku przed ubóstwem czy opuszczeniem przez męża¹⁷. Zazwyczaj to kobieta zajmuje się planowaniem rodziny. Może ona używać środków, które nie zagrażają zdrowiu jej i męża oraz nie będą przyczyną trwałej niepłodności. Zwykle nie używa się prezerwatywy, lecz wkładek i tabletek antykoncepcyjnych, oprócz tych, które powodują plamienie, ponieważ podczas miesiączki Muzułmanka nie może uprawiać seksu i modlić się¹⁸. Normy obyczajowe zachęcają jednak do posiadania dużej ilości dzieci, gdyż płodność w islamie jest utożsamiana z błogosławieństwem Allaha.

Pojawiające się w Koranie słowo „namiętność” ma podkreślać wagę sfery seksualnej¹⁹. Uwypukla się tutaj znaczenie nie tylko prokreacji, ale i przyjemności płynącej z seksu. Zaleca się, aby kobieta przeżywała orgazm wcześniej niż mężczyzna oraz czerpała satysfakcję z gry wstępnej, w myśl wypowiedzi Mahometa: „Nikt nie powinien posiadać swojej żony jak zwierzę; niech na początku swoją rolę odegra posłaniec. Zapytali go: »A co jest tym posłańcem?«. Mahomet odparł: »Pocałunki i słowa.«²⁰. Teoretycznie więc dostrzega się potrzeby seksualne kobiet.

Dozwolone są prawie wszystkie rodzaje pieścizot, łącznie z masażami, *pettingiem*, *dżimabi-l-jad*, a więc doprowadzaniem partnera do orgazmu przez pieścizoty kobiecą ręką²¹. Seksualność jest jednak ściśle związana z religią. Wierzy się, iż podczas stosunku należy zakryć Koran, jeśli znajduje się on w sypialni i kochać się w pościeli. Gwałt, orgia, fetysz, sadyzm, masochizm, nekrofilia oraz szczytowanie w ustach są zabronione²².

Aborcja jest możliwa tylko w przypadku zagrożenia zdrowia matki, przed upływem 120 dni – według Koranu przed tchnięciem duszy. W przypadku gwałtu aborcja nie jest dozwolona. Co więcej, w języku arabskim nie ma słowa „gwałt”²³. Co może być związane ze wspomnianym już obowiązkiem małżeńskim i uprzywilejowaną pozycją mężczyzny.

Współżycie seksualne ma swój wymiar społeczny, mianowicie wierzy się, iż zaspokojony mąż będzie gorliwiej wypełniał nakazy religijne²⁴. Przez ten pogląd nakłada się na kobiety obowiązek współżycia i odpowiedzialności za postawę religijną męża, a co za tym idzie, jego przyszłe „być czy nie być” w raju.

INFORMACJE MEDIALNE NA TEMAT SEKSUALNOŚCI W ŚWIECIE ISLAMU

Niepokojące doniesienia dotyczące seksualności młodych Muzułmanek nie należą do rzadkości. Ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich dowiadujemy się o wycofaniu oskarżenia o gwałt przez dziewczynę, która bała się konsekwencji seksu pozamałżeńskiego (więzienia)²⁵. Dotarłam również do wiadomości z Jeremego na temat śmierci trzynastoletniej dziewczynki po nocy posłubnej z dużo starszym partnerem²⁶. Wprawdzie małżeństwa takie są zakazane, ale konserwatywni Muzułmanie nie przestrzegają tego prawa. Z doniesień prasowych wynika, że rodzina karze śmiercią kobietę, kiedy to mąż po nocy posłubnej stwierdza, że nie była ona dziewicą. Z tego też powodu działaczki na rzecz praw człowieka chwalią japoński wynalazek – sztuczną błonę dziewiczą, z której wydobywa się substancja imitująca krew. W Egipcie został on jednak zakazany²⁷. Kobiety podróżujące samodzielnie do Egiptu są narażone na napastowanie seksualne na ulicy. Według badań egipskiego Ośrodka Praw Kobiet dotyka to 93% cudzoziemek bez względu na ubiór²⁸. Mniej lub bardziej spektakularne informacje wpływają na kształtowanie się obrazu seksualności Muzułmanek w opinii publicznej. Dziennikarze zapewniali jednak, iż obecnie mamy do czynienia z początkiem rewolucji seksualnej. Takie komentarze pojawiły się po wyemitowaniu przez telewizję w Arabii Saudyjskiej reklamy tabletki na potencję. Żona patrzy w kierunku dzieci i mówi: „One wykonały już wszystkie swoje obowiązki domowe, a ty Abu Faisel nie zapomnij o swoich”²⁹. Publicznie zaczyna się zwracać uwagę na sferę seksualności kobiet.

17 E. Banaszak, dz. cyt., s. 37.

18 Tamże, s. 37.

19 *Seks w islamie*, dz. cyt.

20 Tamże.

21 Tamże.

22 Tamże.

23 E. Hall, *Ukryty wymiar*, Warszawa 2001, s. 200.

24 E. Banaszak, dz. cyt., s. 38.

25 *Tutaj za gwałt karze się ofiarę*, <http://www.sfora.pl/Tutaj-za-gwalt-karze-sie-ofiare-a20561>, 20.12.2010.

26 *13-latka zmarła po nocy posłubnej*, <http://www.sfora.pl/13-latka-zmarla-po-nocy-poslubnej-a18963>, 20.12.2010.

27 *Sztuczna błona dziewicza to towar hanby*, <http://www.sfora.pl/Sztuczna-blon-dziewicza-to-towar-hanby-a12317>, 20.12.2010.

28 *Molestowanie kobiet w Egipcie: honor Muzułmanek*, <http://religiapokoju.blog.pl/2009/11/Molestowanie-kobiet-w-Egipcie-horror-muzulmanek.html>, 20.12.2010.

29 *To początek arabskiej rewolucji seksualnej*, <http://www.sfora.pl/To-poczatek-arabskiej-rewolucji-seksualnej-a24033-30>, 20.12.2010.

Religia islamu nie jest jednak pozbawiona barbarzyńskich zwyczajów związanych z seksualnością. Znane są przypadki „zmycia” hańby przez rodzinę zgwałconej ofiary poprzez jej zamordowanie (tzw. „zbrodnie honorowe”). Często gwałty związane są ze stosunkami kazirodczymi, którym sprzyja mała powierzchnia mieszkaniowa przypadająca na jednego członka rodziny oraz pornografia w telewizji³⁰. Sytuacja materialna oraz wpływ mediów nie są tu bez znaczenia. Dziewictwo jest w islamie własnością całej rodziny. W ciągu roku na świecie około pięć tysięcy kobiet cierpi z powodu „zbrodni honorowych”³¹. Dokonywane są one ze szczególnym wyrachowaniem. Rodzina na dowód zbrodni odcina zhańbionej kobiecie np. rękę, aby ukazać ją rodzimej społeczności³². Wspólnotowość grup lokalnych jest tutaj znacząca.

Z jednej strony mężczyzna jest zobowiązany do dawania rokoszy żonie, z drugiej zaś ma prawo ją opuścić, gdy nie zaspokaja ona jego potrzeb – kobieta nie może tak postąpić³³. Świadczy to o braku relacji partnerskich w sferze seksualnej. Oczywiście, i w naszym społeczeństwie istnieją seksualne tabu związane z płciowością, ale nie są one tak wyraźnie wyartykułowane. Mężczyźni, jako że mają społeczne przyzwolenie na liczne kontakty seksualne, narażają kobiety na większe prawdopodobieństwo zarażenia wirusem HIV³⁴. Kwestie seksualnej obyczajowości mają więc dalekosiężne konsekwencje dla zdrowia kobiet.

Dowodów, które świadczą o początkach rewolucji seksualnej Muzułmanek jest kilka. Są to m. in. zabiegi rekonstrukcji błony dziewiczej po stosunku przedślubnym, które są popularne np. w Paryżu³⁵. Obecnie jednak nie można wykonać ich legalnie.

WNIOSKI

Problematyka, którą poruszyłam nie należy do łatwych. Seksualność Muzułmanek, o której nie mówi się głośno, nie została dotychczas gruntownie przebadana. Nie mamy do czynienia z gwałtowną rewolucją seksualną, lecz stopniowymi zmianami, o czym świadczą doniesienia prasowe dotyczące wyroków na osobach, które dopuściły się publicznego poruszania tego typu tematów w krajach muzułmańskich. Religia islamska mówi o podrzędnej pozycji kobiet, m. in. jeśli odmówi ona współżycia, znajduje się w nielase boga. Różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn widać również w kwestii ubioru – kobieta odsłania jedynie twarz i dłonie, a mężczyzna musi zasłaniać tylko miejsca od pępka do kolan³⁶. Przez wytyczne dotyczące skromnego ubioru kobiet, kultura islamska przetrzuca na nie odpowiedzialność za zachowania seksualne mężczyzny, tłumacząc, iż czador przeciwdziała ich nadmiernemu pobudzeniu.

Nie można jednak analizować seksualności Muzułmanek wyłącznie z perspektywy państw zachodnich, ponieważ żyjąc w kulturze wielożenstwa po części zgadzają się one na takie pojmowanie seksualności. Wielożenstwo nie jest jednak obowiązkiem³⁷. Co więcej, z przytoczonych przykładów jasno wynika, iż nie można zakazać czegoś bez odniesienia do Koranu. Każda sfera życia jest wysoko znormalizowana, w tym także seksualna. W kulturze islamskiej mężczyzna zajmuje pozycję nadrzędną w stosunku do kobiet. Ta sama reguła tyczy się praktyki seksualnej. Niemniej jednak, księgi islamu nakładają na Muzułmanina obowiązek dbania o potrzeby seksualne małżonki.

Kobiety czasem podporządkowują się ortodoksyjnym zwyczajom, aby chronić swoje życie i zdrowie. Być może chcą one także zaprotestować przeciwko zbyt wyuzdanej kulturze Zachodu. O ile w teorii islam jest bardzo otwarty na tematykę seksualności, o tyle w praktyce zagadnienie to pozostaje nadal sferą wysoce stabilizowaną.

BIBLIOGRAFIA

- [1] Banaszak E., *Seksuologia polska, 1.1*, Warszawa 2003.
- [2] Curran D. J., Renzetti, C. M., *Kobiety, mężczyźni i społeczeństwo*, Warszawa 2005.
- [3] Dziekan M. M., *Dzieje kultury arabskiej*, Warszawa 2005.
- [4] Hall E., *Ukryty wymiar*, Warszawa 2001.
- [5] Lew-Starowicz Z., *Seksualność człowieka w ujęciu wieloaspektowym*, Warszawa 2009.
- [6] Ockrent Ch., *Czarna księga kobiet*, Warszawa 2007.

30 S. Le Bars, *Intifada. Kobiety za zamkniętymi drzwiami*, [w:] Ch. Ockrent (red.), dz. cyt., s. 68-70.

31 S. Treiner, *W imię „honoru”: zbrodnie w świecie muzułmańskim*, [w:] Tamże, s. 74.

32 C. Hennion, *Honor irackich kobiet*, [w:] Tamże, s. 92-93.

33 A. Kian-Thiebaud, *Śmierć przez ukamienowanie – przypadek irański*, [w:] Tamże, s. 103.

34 P. Piot, K. Cravero, *Kobiety a AIDS*, [w:] Tamże, s. 181.

35 S. Treiner, *Pierre Foldes – chirurgia kontra ekscyzja*, [w:] Tamże, s. 161.

36 M. Libaly, *The Muslim Family part 1, 2, 3*, <http://www.planetaislam.com/kobiety/wspm.html>, 19.12.2010.

37 Iman, *Wielożenstwo a wierność i uczciwość małżeńska*, <http://muzułmanki.blogspot.com/2009/02/wielozenstwo-wiernosc-i-uczciwosc.html>, 20.12.2010.

NETOGRAFIA

- [7] Iman, *Wielozęństwo a wierność i uczciwość małżeńska*, <http://muzulmanki.blogspot.com>, 20.12.2010.
- [8] Libaly M., *The Muslim Family part 1, 2, 3*, <http://www.planetaislam.com>, 19.12.2010.
- [9] *Seks w islamie*, <http://religiapokoju.blox.pl/2006/06/Seks-sex-w-islamie.html>, 20.12.2010.
- [10] *Mąż może zmuszać żonę do seksu. To nie gwałt*, <http://www.sfora.pl/Maz-moze-zmuszac-zone-do-seksu-To-nie-gwalt-a25195>, 20.12.2010.
- [11] *Molestowanie kobiet w Egipcie: honor Muzułmanek*, <http://religiapokoju.blox.pl/2009/11/Molestowanie-kobiet-w-Egipcie-horror-muzulmanek.html>, 20.12.2010.
- [12] *Sztuczna blona dziewicza to towar haniby*, <http://www.sfora.pl/Sztuczna-blona-dziewicza-to-towar-hanby-a12317>, 20.12.2010.
- [13] Tyszecka A., *Seks po islamsku: prowokator i skandaliscki*, <http://www.polityka.pl>, 19.12.2010.
- [14] *To początek arabskiej rewolucji seksualnej*, <http://www.sfora.pl/To-poczatek-arabskiej-rewolucji-seksualnej-a24033-30>, 20.12.2010.
- [15] *Tutaj za gwałt karze się ofiarę*, <http://www.sfora.pl/Tutaj-za-gwalt-karze-sie-ofiare-a20561>, 20.12.2010.
- [16] *13-latka zmarła po nocy poslubnej*, <http://www.sfora.pl/13-latka-zmarla-po-nocy-poslubnej-a18963>, 20.12.2010.